

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: D. L., narozený dne X,
bytem X,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ: 00006963,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 2. 5. 2023 proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2023, č. j. RN-X-43091-ŘT,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím ze dne 5. 1. 2023, č. j. R-5.1.2023 - 4210/X správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon č. 155/1995 Sb.**), a pro nesplnění podmínek daných ustanovením § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona, neboť podle lékařského posudku Okresní správy sociálního

zabezpečení Karlovy Vary ze dne 4. 1. 2023 byl žalobce i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně ve smyslu ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb.

2. Rozhodnutím žalované ze dne 29. 3. 2023, č. j. RN-X-43091-ŘT byly zamítnuty námitky žalobce proti výše uvedenému rozhodnutí a toto bylo potvrzeno. Podkladem pro rozhodnutí sloužil posudek o invaliditě vypracovaný lékařem ČSSZ ze dne 21. 3. 2023, dle něhož žalobce není invalidní pro invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ale byl i nadále shledán invalidní pro invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 50 %. Žalobce má být schopen po vzniku invalidity druhého stupně vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné nebo duševní schopnosti. K datu vydání napadeného rozhodnutí bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII. (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie), položce I d (bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének, s těžkým funkčním postižením, těžké postižení více úseků páteře, s trvalými projevy kořenového dráždění, trvalým funkčně významným neurologickým nálezem, s těžkým poškozením nervů, závažné parézy, svalové atrofie, poruchy hybnosti končetin, závažné poruchy funkce svěřačů, pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, některé denní aktivity značně omezeny), přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, v platném znění (dále jen **vyhláška**), pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 50 - 70 %, přičemž lékař ČSSZ zvolil dolní hranici taxace, tj. 50 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 4 vyhlášky o posuzování invalidity nebyla měněna.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované s odůvodněním, že ČSSZ při vypracovávání svých posudků nezohlednila a celkově špatně a opakovaně nesprávně posoudila žalobcův zdravotní stav. Žalobce byl toho názoru, že je jeho zdravotní stav celkově velice špatný, a proto míra poklesu jeho pracovní schopnosti dosahuje horní hranice taxace a to 70%, v důsledku čehož by mu měl být přiznán invalidní důchod třetího stupně. Zároveň dle žalobce nebyla správně posouzena míra poklesu pracovní schopnosti ve vztahu k ustanovení § 3 a 4 vyhlášky. Dále neměla být zohledněna a správně určena práceschopnost, a to vzhledem k žalobcovým tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. K tomu žalobce uvedl, že v roce 1992 se vyučil kuchařem a až na drobné výjimky profesi kuchaře vykonával až do doby před operací páteře a vznikem invalidity. Nyní není tuto profesi schopen vykonávat. Zejména nemělo dojít k posouzení následujících aspektů: dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, schopnost rekvalifikace, příznivá stabilizace DNZS, adaptace pojištěnce na své zdravotní postižení. Nadále nebylo dle žalobce zohledněno množství otupujících léků, které užívá a které mu znemožňují jakoukoliv psychickou i fyzickou koncentraci k výkonu

jakékoliv činnosti vyžadující delší pozornost. Zároveň měly být lékaři odmítány některé žalobcem předložené lékařské zprávy jako nedůležité a neúčelné. Obzvláště ty zprávy, kde se píše, že je neschopný pracovního procesu. Dále žalobce žádal pro případ nového řízení vyloučení MUDr. V. pro možnou podjatost. V závěru žalobce navrhl, aby soud zrušil rozhodnutí žalované a vrátil věc k dalšímu řízení žalované.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 23. 5. 2023 ve svém vyjádření k žalobě nejdříve shrnula závěry předcházejících správních řízení, která ji vedla k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Závěrem navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Replika žalobce

5. V replice ze dne 7. 10. 2023 žalobce vyjádřil svůj nesouhlas s výsledkem jednání PK MPSV, neboť nepovažoval žalobce jimi učiněné závěry za správné. Důvod pro svá tvrzení spatřoval žalobce ve vypracování posudku, aniž by byl projednání věci přítomen, také poukázal na nedostatečné zohlednění některých lékařských zpráv či nevyžádání aktuálního stanoviska praktického lékaře žalobce a užívané medikaci. Dále žalobce obvinil PK MPSV z manipulativního zkreslování faktů. Dále žalobce uvedl, že se v jeho případě jedná o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, nejedná se o stav stabilizovaný, na své postižení není adaptován a schopnost rekvalifikace je u něj nulová. Není schopen vykonávat pracovní činnost bez toho, aby to nemělo vliv na zhoršení jeho zdravotního stavu. Taktéž žalobce sdělil, že najít si pracovní poměr za daných podmínek je naprosto nemožné a de facto se tím stává nezaměstnatelným. Dále žalobce poukázal na své zdravotní potíže, a jakým negativním způsobem ovlivňují jeho soukromý ale i pracovní život. Rovněž závěrem shrnul své letité boje s ČSSZ a MUDr. V., vůči kterému vznesl námitku podjatosti.

V.

Posouzení věci soudem

6. Soud rozhodl ve věci při ústním jednání konaném dne 27. 11. 2023 za účasti zástupce žalované a žalobce.
7. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

VI.

Rozhodnutí soudu

8. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov.

rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

9. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). V tomto směru soud dále připomíná závěry učiněné NSS v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019 – 24 „*Úkolem posudkové komise MPSV, která se zabývá zdravotním stavem žadatele na popud soudu, je pouze hodnotit jeho zdravotní stav podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře žadatele a lékařů odborných, u nichž se žadatel léčí. Přítomnost žadatele o důchod na jednání posudkové komise by byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace, nebo existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály.*“
10. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 27. 9. 2023 za účasti odborných lékařů z oboru neurologie, jemuž žalobce nebyl přítomen. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (29. 3. 2023) byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., nešlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50 %, nedosahoval však více než 69 %. Doba platnosti trvale, vznik 22. 9. 2012 druhého stupně invalidity.
11. Posudková komise MPSV určila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti *chronický vertebrogenní algický syndrom* s polyetážovým kořenovým drážděním z krční a bederní oblasti v důsledku degenerativních změn a FBSS (operace v r. 2010), na terénu *psychiatrické komorbidity* (úzkostně depresivní syndrom se st. p. tentamen suicidii v r. 2013, OCD, osobnostní atypie s akcentovaným introvertismem, snížená compliance, somatizace s copingem bolestí, abuzus alkoholu, fumátor, na medikaci silnými opioidy a konopím); bez předpokladu výraznějšího zlepšení. V klinickém neurologickém nálezu přítomna sporně lehký motorický zánik akrálně v distr. kořene L5 vlevo (oslabení flexe palce LDK), susp. polyneuropatie DKK a mírný akční tremor PHK. Z imunologického hlediska přítomen souběh astmatu s ekzémem, na terénu polyvalentní alergie a fumátorství. Oční nález popisuje postupně progredující dystrofii endotelu rohovky, vizus s korekcí zatím plný. Dle urologa přítomen hyperaktivní močový měchýř, po nasazení terapie regrese imperativní mikce, občasná inkontinence stolice též zlepšena po úpravě tuhosti stolice. V anamnéze st. p. přeléčení IgM borreliových protilátek, bez popsanych klinických komplikací, disem. borelióza infektologem neprokázána.

12. Na základě výše uvedeného byla Komise v souladu s hodnocením OSSZ i s hodnocením námitkového řízení stran klasifikace rozhodujícího zdravotního postižení a konstatuje, že se u žalobce jedná o *těžké funkční postižení více úseků páteře s trvalými projevy kořenového dráždění, trvalým, funkčně významným neurologickým nálezem, těžkým poškozením nervů, závažnými parézami a poruchami hybnosti končetin, s poklesem celkové výkonnosti při lehkém zatížení, některé denní aktivity značně omezeny*. Míra poklesu pracovní schopnosti byla oproti předchozím posouzením zhodnocena 60 % dle kapitoly XIII, odd. E, položky 1, písmene d) vyhlášky. Ve středu taxačního rozmezí hodnoceno z důvodu zohlednění ostatních postižení (a to zejména neúplně kompenzované psychiatrické komorbidity), vzhledem k tíži bolesti, a s ohledem na těžkou původní profesi posuzovaného. Nebylo možné hodnotit na horní hranici taxačního rozmezí, neboť nejsou přítomny svalové atrofie ani závažné poruchy funkce svěřačů, chůze je samostatná, bez opory, prakticky bez limitu - v porovnání s pooperačním obdobím (r. 2011-2012, kdy byla přiznána invalidita třetího stupně a posuzovaný byl schopen dosahu chůze pouze v okolí domu o 2 FH) trvá částečné zlepšení stavu.
13. Z doložených lékařských nálezů nebylo možné prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odst. 1 vyhlášky. Nebyl shledán ani důvod pro použití § 3 odst. 2 či § 4 vyhlášky.
14. Celková míra poklesu pracovní schopnosti činí 60 %. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl zjištěn DNZS ve smyslu ustanovení § 26 zákona č. 155/1995 Sb. Posuzovaný je nadále invalidní dle § 39 odst. 1) téhož zákona. Jde nadále o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2) písm. b) zákona 155/1995 Sb. **Datum vzniku invalidity** 22. 9. 2012 (stanoven dnem snížení třetího stupně invalidity na druhý stupeň). Platnost posudku stanovena vzhledem k charakteru (chronicitě) postižení bez předpokladu posudkově významnějšího zlepšení trvale.
15. Posuzovaný je pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav schopen vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na tělesné a duševní schopnosti a v podstatně menším rozsahu a intenzitě, ve zkráceném úvazku (max. 4 hod. denně), v příznivém klimatu, s pravidelnými přestávkami a střídáním poloh, bez prudkých změn pozic či tvrdých dopadů. Vhodná je práce v teple. Jako ideální popsána práce na vrátnici. Není schopen práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny (nutné je zcela vyloučit zvedání břemen nad 5 kg), ve vynucené poloze či tempu nebo ve směnném provozu. Jako nevhodná popsána práce uklízeče, neboť posuzovaný není schopen statické zátěže v polo předklonu. Schopen lehčí práce s dodržením výše uvedených obecných pracovních indikací a kontraindikací.
16. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb., platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

17. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
18. Co se týče tvrzené podjatosti MUDr. V., žalobce nepředložil žádný konkrétní důvod, který by prokazoval zaujatost jmenovaného lékaře, a proto soud tuto námitku neshledal důvodnou.
19. K pozdějším lékařským zprávám, které jsou datované po dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, nemohl soud ani PK MPSV přihlídnout, neboť je posuzován zdravotní stav žalobce ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a proto lze zohlednit pouze takové skutečnosti, které tu byly v době rozhodování žalovaného. Novější lékařské zprávy však mohou být použity v řízení o případné nové žádosti, kde bude ČSSZ povinna je zohlednit.
20. Samotný fakt, že je žalobce držitelem průkazu ZTP ještě a priori není rozhodující skutečností odůvodňující přiznání invalidity třetího stupně. V rámci řízení o získání průkazu ZTP je vypracován posudek z hlediska splnění důvodů pro získání průkazu ZTP, nikoliv podmínek pro získání invalidního důchodu. Je tak třeba rozlišovat mezi těmito řízeními, posudky a závěry z nich vyplývajícími.
21. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 5. 1. 2023, č. j. R-5.1.2023 - 4210/X a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím byla žalobci zamítnuta žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., a pro nesplnění podmínek daných ustanovením § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 27. 9. 2023 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované nebyl žalobce invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale je i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně. Soud proto poté, co věc projednal, žalobu v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
22. Žaloba v této věci byla doručena zdejšímu soudu dne 4. 5. 2023 a byla dle rozvrhu práce přidělena samosoudkyni Mgr. Janě Komínkové, která je ale v současné době v dočasné pracovní neschopnosti. Dle platného rozvrhu práce jmenovanou samosoudkyni zastupuje v době její nepřítomnosti Mgr. Jaroslava Křivánková.

VII.

Náklady řízení

23. O náhradě nákladů řízení (**výrok II. rozsudku**) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšné žalované však nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, a z tohoto důvodu soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 27. listopadu 2023

Mgr. Jana Komínková
samosoudkyně

v z. Mgr. Jaroslava Křivánek v.r.
samosoudkyně